PRIMEPOINT

PARTNERS

Your partner for sustainable impact

www.theprimepoint.com

PRIMEPOINT
PARTNERS

EMPOWERING REGIONAL SUCCESS

We partner with development organizations, companies, and institutions, to deliver high-impact economic development programs in the Western Balkans.

STRATEGIC / CORPORATE ADVISORY

- Financial and investment advisory
- Private-Public Partnerships
- ESG standards
- Export advisory
- Market intelligence
- Feasibility studies
- Executive training

BUSINESS ACCELERATION

- Leadership/ Management training
- Access to finance
- Access to markets
- Internationalization
- Startup mentoring and investor readiness program
- Cluster development in blue tech, green tech, agri-tech, sustainable tourism

DONOR-FUNDED DEVELOPMENT PROGRAMS

- Institutional/ organizational capacity building
- Corporate governance
- Reskilling/ upskilling programs
- Trade facilitation programs
- Vocational training/ Dual education
- Local (municipal) economic development

Your partner for sustainable impact

ПРЕЗЕНТАЦИЈА ЗА ПРОЕКТ:

„ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ ЗА МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА“

2023/2025

ТРАНСФОРМИРАЊЕ НА ОПШТИНА МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА ПРЕКУ НАДГРАДБА НА ВЕШТИНИ И ПОДДРШКА НА ЕКОНОМСКИТЕ ЕНТИТЕТИ ВО СЕКТОРИТЕ ОДДРЖЛИВ ТУРИЗАМ, ОДРЖЛИВО ЗЕМЈОДЕЛИЕ И ПОВРЗАНИ СЕКТОРИ

Партнери: **Општина Македонска Каменица и Фондација САСА**

СТРАТЕГИЈА ЗА
ЛОКАЛЕН ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ (ЛЕР)
(2021 - 2026) или (2022-2027)

ДОСЕГАШНИ АКТИВНОСТИ

- **Во 2021 година, PrimePoint Partners развија Стратегија за локален економски развој и Акционен план за животна средина (2021 - 2026)**

- **Во текот на 2022 година, нашиот тим оддржа три стратешки работилници помеѓу градоначалникот на Македонска Каменица и неговиот тим, претставници на Central Asia Metals и Sasa Foundation.**

ГЛАВНИ ЗАКЛУЧОЦИ

- **Усогласување на визијата на Општината со визијата на CACA**
- **Идентификување на заеднички стратешки цели и области на соработка**
- **Развивање на акционен план**
- **Потврдување на проектите што треба да се реализираат**
- **Подготовка на концептот на проектот**

ЛОКАЛЕН
АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА
ЖИВОТНА СРЕДИНА (ЛЕАП)
ЗА ПЕРИОД 2021 - 2025 Г.

Визија и мисија за Општина Македонска Каменица

01. ВИЗИЈА

Поттикнување на надградба на вештини и претприемничко образование за постоечките претпријатија и поддршка во создавање на нови компании со цел да се подобри степенот на вработеност и човечкиот капитал, да се зголеми економската разновидност и да се обезбеди подобра економска иднина и животен стандард на граѓаните.

02. МИСИЈА

Зголемување на општата благосостојба на граѓаните преку изградба на основната инфраструктура и обезбедување институционална поддршка за надградба на вештините и зајакнување на претприемачките идеи, како и диверзификација на економската активност во секторите туризам, одржливо земјоделие и други.

Активни деловни субјекти во општина Македонска Каменица

Доминантна стопанска гранка – Рударство

Најголем стопански капацитет на територијата на општината е рудникот за олово и цинк „Саса“ со 700 работници, и околу 100 постојани соработници

Рудникот „САСА“ претставува водечки и најзначен правен субјект во локалната економија

Од активните капацитети во општината кои вработуваат претежно женска работна рака се текстилните погони: ТАМАТЕКС, МАТЕА, ТЕКСТИЛ- М, НОВАТЕКС, и неколку помали капацитети во кои се вработуваат околу 500 лица.

Во општината исто така активно работат 80-90 деловни субјекти и објекти од малото стопанство во приватна сопственост.

150	55	1	1
Микро	Мали	Средни	Големи

ВКУПНО: 207

ЗЕМЈОДЕЛИЕ

01. Најголемиот дел од обработливата земја во Македонска Каменица се користи за одгледување јачмен и 'рж.

02. Погодни предели за развој на земјоделството има покрај речните долини на Каменичка Река со притоките и покрај Брегалница што дава вкупна земјоделска по вршина од 5406 ha.

03. •Чистата животна средина на општината нуди можности за производство на здрава еколошка храна (компир, морков, грав), шумите изобилуваат со планински плодови и билки, а пасиштата укажуваат на можност за развој на сточарството.

04. Општите климатски и почвени услови ја прават Македонска Каменица погодна заразвој на овоштарството, особено за одгледување на орев, костен, круша, јаболко и лешник (особено во селата: Моштица, Саса, Цера, Косевица, Луковица и Костин Дол)

Во општината отсуствуваат капацитети за наводнување, поорганизиран пласман на производите и инвестиции во земјоделството.

Споредни стопански гранки

ЗАНАЕТЧИСТВО

Занаетчиството е многу малку застапено и со него се занимаваат претежно возрасни лица.

Организирана продажба и изложување може единствено да се најде при одржување на одредени манифестации.
Не постојат организирани продажни места, ниту едукација на локалното население за придобивките и можностите од занаетчиството.

Според истражувања традиционални занаети кои се карактеристични за општината се:

- **изработка на бочви,**
- **ткаење на разбој,**
- **везење и плетење,**
- **производство на ракија на традиционален начин**

ТУРИЗАМ

Општината нуди можности за развој на селективен туризам на своите локации со природни атрактивности
како и на културните манифестации кои се одржуваат во Општината.

Од селективните форми на туризам се препорачува развој на манастирски туризам, планински туризам, ловен туризам и риболовен туризам, спортски и рекреативен туризам.

SWOT АНАЛИЗА

• ПРЕДНОСТИ

Богатство на природни ресурси	Добра меѓународна соработка
Еколошки чиста почва	Солидни финансиски приходи на Општината
ДУП - 2019 кој овозможува планински развој на градови	2 индустриски зони за лесна и незагадувачка индустрија
Лесен пристан на граѓаните до општински услуги	Енергетски ефикасна општина
Дуално образование во Гимназијата	Општината располага со рекреативни локалитети и природни атракции

• СЛАБОСТИ

Висока стапка на демографска старост	Дотраени водоводни системи во Моштица
Соодветни сместувачки капацитети за туристи на подолг престој	Лоша состојна на базна инфрастуктура и поврзаност меѓу населени места и другите општини
Не редовна пракса за соработка помеѓу општината и малите и средни претпријатија	Недостиг на информираност на локална самоуправа со програми за претприемништво на централно ниво
Недостиг на информации за претприемачи	

SWOT АНАЛИЗА

• МОЖНОСТИ

Развој на еколошки здрава храна и земјоделско производство	Развој на селективни форми на туризам (планински, манастирски, транзитен, спортски)
Отварање на домови за стари лица	Развој на спортот
Отварање бизнис центар за поддршка на занаетчиство, микро и мали претпријатија	Создавања кадри потребни за локалната индустрија преку дуални паралелки
Развој на зимски туризам и изградба на ски центар на Осоговски планини преки ЈПП	

• ЗАКАНИ

Не пости пречистителна станица за отпадни води од комуналната мрежа во градот со што се ризикува загадување на Каменичка река која се слева во Калиманско езеро
Не постои соодветна институционална поддршка за развој на претприемништво во Општината

СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ

Главна стратешка цел: Фокус на надградба на вештините во претприемништвото поврзани со одржливиот туризам и земјоделството, независно од активностите на рудникот Саса.

01.

Подршка за развој на претприемништвото и подршка на МСП во Општината

1. Зголемување на вработеноста и развој на човечкиот капитал во секторот на претприемништво и МСП;
2. Стимулирање (поттикнување) на креативноста и иновативноста
3. Подобрување на пристапот до финансии и унапредување на условите за работа на претприемачите и МСП (амбиент, инфраструктура);
4. Ревитализација на старите занаети.

02.

Подршка за развој на селективни форми на туризам

1. Обезбедување на сместувачки капацитети за туристи;
2. Обезбедување на други предуслови за развој на селективните форми на туризам како: планински, езерски, манастирски, манифестациски и спортски туризам;
3. Изградба на ски центар преку ЈПП на Осоговските планини.

Главна стратешка цел: Фокус на надградба на вештините во претприемништвото поврзани со одржливиот туризам и земјоделството, независно од активностите на рудникот Саса.

СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ

03. **Подршка за развој на земјоделството**

1. Едукација на локалното население за примена на добри земјоделски практики за производство на органски производи;
2. Подршка за развој на пчеларство;

Подршка за развој на претприемништвото и подршка на МСП во Општината.

04. **Обезбедување на квалитетни комунални услуги**

Обезбедување на чиста вода за пиење (бактериолошки незагадена) на цела територија на Општината, доизгрдба на фекалната канализација и ПС за фекални води.

05. **Доизгрдба на базната инфраструктура**

Доизградба на локални и регионални патишта со цел подобра поврзаност на населените места во Општината.

Партнери на проектот

ДОНАТОРИ

М. КАМЕНИЦА

CAML
CENTRAL ASIA METALS PLC

ПРОЕКТНИ ПАРТНЕРИ

М. КАМЕНИЦА

SASA
LEAD & ZINC | CAML

ИМПЛЕМЕНТАЦИСКИ ПАРТНЕР

PRIMEPOINT
PARTNERS

Други донатори: Државни институции, интернационали финансиски институции, ЕУ

Други партнери: Приватен и невладин сектор

Развивање на одржлива заедница економски независна од Рудникот САСА

ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

01. Градење на капацитетите на општинските вработени за водење програма за креирање на работни места и во обезбедување услуги за граѓаните кои ќе го стимулираат создавањето и растот на бизнисите.

02. Трансформирње на економската активност на Каменица преку зајакнување на придонесот на секторите како што се одржливиот туризам и агро-бизнисот во општинскиот буџет.

03. Создавање на партнерство со приватниот сектор во спроведување на проекти кои обезбедуваат можности за вработување независно од рудникот Саса

04. Прилив на туриски и создавање на нови можности за вработување во туристичкиот и агри бизнис преку поддршка од локалниот бизнис центар

05. Создаден годишен настан како обележје на градот

06. Создадена свесност за Македонска Каменица и нејзиниот бренд

ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ

ЦЕНТАР ЗА БИЗНИС И ПРЕТПРИЕМНИШТВО

Мултифункционален центар за надградба на вештини, претприемачка обука, деловни услуги за компаниите во пристап до финансии, пристап до пазар, развој на апликации итн.)

ЕКОЛОШКИ ТУРИЗАМ

Идентификација на главната туристичка тема, развивања на туристичката понуда и обезбедување обука за локалното население за различни туристички услуги, менторство за раст на бизнисот

ЕКОЛОШКО ЗЕМЈОДЕЛИЕ

Обезбедување помош за идентификување можности за одржливо земјоделство и агротехнологија, обука за органско земјоделство, сертификација, менторство за раст на бизнисот

ПРОЦЕС НА ОДРЖЛИВ ЛОКАЛЕН РАЗВОЈ

ФАЗА 1

- Процес на управување со дестинации за одржлив туризам и земјоделство
- **Резултат 1: Развиен концепт за локален туризам и дефиниран идентитет на брендот за Македонска Каменица**

02.2023 – 08.2023

ФАЗА 2

- Формирање на тим за локален економски развој (ФЛЕР)
- **Резултата 2:** Тимот за локален економски развој е функционален

09.2023 - 04.2024

ФАЗА 3

- Услуги за поддршка на локални бизниси
- **Резултат 3: Целосно функционира Бизнис Центарот во Македонска Каменица**
- **Резултата 4: Македонска Каменица препознаена како туристичка дестинација**

05.2024 - 11.2025

ФАЗА 1

Процес на управување со дестинации за одржлив туризам и земјоделство

АКТИВНОСТИ

- **A1.1** Градење на капацитетите на општината – персонал и обука

- **A1.2** Развивање на детален план за одржлив развој на туризмот и земјоделството

- A1.2.1 Мапирање на засегнатите страни;
- A.1.2.2 Воведна работилница (попис на податоци за туризам/земјоделство)
- A1.2.3 Консултативни состаноци и инфо сесии
- A1.2.4 Организирани втори тематски работилници
- A1.2.5 Работилница за валидација за идентитетот на брендот Каменица (земјоделство + туризам)
- A1.2.6 Развивање на културниот идентитет и брендот за Македонска Каменица

- **A1.3 Размена на искуства/знаење со слични програми/организации**

РЕЗУЛТАТИ

1. Спроведени 3 тематски работилници

2.Развиен детален план за одржлив туризам и развој на земјоделството

3.Дефиниран културниот идентитет и брендот на Македонска Каменица

ФАЗА 2

Формирање на Тимот за локален економски развој

АКТИВНОСТИ

• **A2.1** Формирање на Тим за локален економски развој и развој на услуги обезбедени од општината за промоција на туризмот (Туристички инфо центар)

• **A2.2** Изработка на прирачник за грантови (цели, формулари за апликации, подобни корисници, критериуми за учество, критериуми за избор, процедури за набавка)

• **A2.3** Отворен повик за програма за поддршка на вештини и отворен повик за деловна поддршка на локални компании

• **A2.4** Креирање на примарна туристичка понуда (QIPs)

• **A2.5** Маркетинг активности во туризмот

РЕЗУЛТАТИ

1. Тимот за локален економски развој е целосно функционален

2. Дефиниран бизнис план за туристички инфо центар

3. Воведена програма за поддршка на вештини

4. Примарна туристичка понуда развиена во Македонска Каменица

5. Веб-страница и дигитално присуство воспоставено

ФАЗА 3

Услуги за поддршка на бизнисот

АКТИВНОСТИ

• **A3.1** Развивање на прилагодена програма за обука и менторство

• **A3.2** Спроведување на програма за обука и финансиска поддршка

• **A3.3** Обезбедување насоки и менторство на избрани бизниси

• **A3.4** Проширување на услугите на ТИЦ со Оддел за квалитет на туризмот

• **A3.5** Промоција на Македонска Каменица како туристичка дестинација

РЕЗУЛТАТИ

1.Развиена програма за менторство/обука

2.Спроведена програма за обука и финансиска поддршка

3.Формиран Сектор за квалитет во областа на туризмот

4.Македонска Каменица промовирана како туристичка дестинација

План за имплементација

Project activities	Participation needed/reccomended	February				March				April				May				June				July				August			
		W1	W2	W3	W4	W1	W2	W3	W4	W1	W2	W3	W4	W1	W2	W3	W4	W1	W2	W3	W4	W1	W2	W3	W4	W1	W2	W3	W4
PHASE 1 - IMPLEMENTATION PLAN																													
A0.1 Coordinative meeting with the Project Work Group	FS, CAM, MoMK, KMS, PPP																												
A0.2 Project Official Announcement – press release and soci	MoMK, PPP																												
A1.1 Capacity building for the Municipality - staffing&training	KMS, PPP																												
A1.1.1 Hiring and training of the personnel	KMS, PPP																												
D1-Assigned and trained Municipality project staff																													
A1.2 Develop a roadmap for sustainable tourism development																													
1.2.1 Stakeholder mapping	FS, KMS, PPP																												
1.2.2 Info Session with Core Stakeholders Group																													
1.2.3 Introduction workshop	KMS, PPP, FS																												
1.2.4 Consulation meetings	KMS, PPP																												
1.2.5 QIPs workshop	KMS, PPP, FS																												
1.2.6 Validation workshop	KMS, PPP, MA, FS																												
1.2.7 Public Competition for submition of brand proposals	KMS, FS																												
1.2.8 Develop brand identity for Makedonska Kamenica	MA																												
1.2.9 Project Work Group meeting	Members of the Project Work Group																												
1.2.10 Core stakeholder group phase completion meeting	FS, MoMK, KMS, PPP																												
D2 - Developed community based detailed roadmap for sustainable tourism and agriculture development																													
A1.3 International study tour	FS, MoMK, KMS, PPP																29.05 - 02.06												
D3 - International study tour conducted																													
A1.4 Summary report for Phase 1	PPP																												
A1.5 Roadmap for Phase 2	PPP																												
A1.6 Brand Book delivered to Project Work Group	PPP, MA, KMS																												
◊ Milestone 1: Developed community based tourism concept and defined brand identity for Makedonska Kamenica																													

Имплементациски тим

Билјана Марковиќ Стаменова
Проектен менаџер

Маја Блажев
Експерт за туризам

Рената Новаковска
Проектен специјалист

Билјана Ангелова
Експерт за локален економски развој

Ива Петрунова
Специјалист за оддржлив урбан развој

Лазо Димитров
Експерт за развој на агри - бизнис

РЕЗУЛТАТИ

1. **Развивање на одржлива заедница**
2. **Создавање на можности за вработување надвор од рудникот САСА**
3. **Развој на бизниси кои се исто така независни од рудникот САСА**
4. **Прилив на туристи**
5. **Воведени нови можности за агро-бизнис и туризам**
6. **Бизнис центар – простор за соработка и обезбедување постојани деловни услуги за компаниите и претприемачите**
7. **Создаден годишен настан како обележје на градот**
8. **Создадена свесност за Македонска Каменица и нејзиниот бренд**

Велење

https://youtu.be/GOXKEOdneSE

PRIMEPOINT

PARTNERS

БЛАГОДАРИМЕ